

RELIGIÓ

MÉS INFORMACIÓ SOBRE L'ACTUALITAT RELIGIOSA A
<http://www.catalunyarreligio.cat>

L'any 1965 vuit monjos de Montserrat van ser traslladats al monestir del Conflent

L'exili benedictí de Cuixà

JOSEP PLAYÀ MASET
Barcelona

Durant el final del franquisme i la transició, el monestir de Sant Miquel de Cuixà va tenir un paper important com a espai de refugi i símbol de llibertat. Una dotzena de monjos de Montserrat, traslladats allà, van protagonitzar un capítol clau de la història contemporània de l'Església, del catalanisme i de la lluita antifranquista que ara s'explica detalladament al llibre *Cuixà, exili i refugi. Un testimoni al peu del Canigó (1965-1985)*, escrit per l'antropòleg Jordi Tomàs i publicat per *L'Avenç*, a partir de més de 120 testimonis.

El 29 de novembre de 1965, vuit monjos de Montserrat (Beda Moragas, Plàcid Vila-Abadal, Albert Tomàs, Josep Porcel, Francesc Civil, Hugó Fillol, Damià Molas i Lluís Pérez) arriben a Sant Miquel de Cuixà per ocupar un monestir que acaba de deixar la comunitat cistercenca. Altres tres monjos surten també de Montserrat: Ildefons Lobo se'n va a Viboldone (Milà), on col·laborarà amb Aureli Argemí com a secretari de l'abat Escarré; Agustí Vila-Abadal, a París, i Pius Tragan, a Palestina. Unes setmanes abans havia mort el pare Gregori Minobis, que havia liderat aquell grup de monjos renovadors. Inicialment havien volgut formar una comunitat a Barcelona, amb un paper més compromès socialment, amb els pobres i amb la defensa de les llibertats, que sintonitzava amb els aires del concili Vaticà II i l'encíclica *Pacem in Terris* de Joan XXIII. Aquest desig de renovació monàstica va acabar provocant una forta divisió interna i la intervenció de dos visitadors enviats

El Cuixà construït pels abats Garí i Oliba va ser refundat per monjos de Montserrat el 1965

des de Roma. Seran ells qui proposaran que Escarré abandoni el monestir, en part per les polèmiques declaracions contra el règim a *Le Monde*, i que els monjos disconformes cessin en totes les seves activitats (des de col·loquis amb jovent fins a articles en revistes o classes) i que els més discòls siguin expulsats de Montserrat. Descartada l'opció del trasllat al santuari del Miracle, acaben a Cuixà. Una meravella del romànic –tot i que li manca bona part del claustre traslladat a Nova York–, però encara amb uns instal·lacions en estat lamentable.

El pare Josep Porcel va ser nomenat prior i la primera gran tasca va ser la rehabilitació de part de les dependències, tasca en què van comptar amb l'ajut de centenars de voluntaris del sud. Ben

Cuixà va aplegar sovint molts intel·lectuals. Francesc Vila-Abadal, Pabat Escarré, Baltasar Porcel i Joaquim Molas, reunits el 1965

aviat s'estableixen forts lligams amb la comunitat d'exiliats catalans que encara vivien a Prada i a la Catalunya Nord. Per la Diada de 1966, Pau Casals, que havia residit a Prada, fa dos concerts a Cuixà. El monestir serà freqüentat per polítics, artistes i periodistes.

La presència a Cuixà durant un mes de Marta Harnecker, marxista i deixeble d'Althusser; la detenció dels monjos Civil i Fillol quan passaven per la frontera 2.500 còpies del *Diccionario del militante obrero*, editat pel MIL; l'acollida a l'Oriol Solé Sugranyes quan s'escapa d'una presó francesa (acabarà mort a trets per la Guàrdia Civil

Un llibre de Jordi Tomàs reconstrueix a partir d'uns 120 testimonis la història de Cuixà del 1965 al 1985

arran de la fugida de Segòvia amb membres d'ETA); la instal·lació de la seu del Ciemen a Cuixà o el fet que servis de refugi a militants polítics de diverses organitzacions, va posar Cuixà sota la lupa de la policia espanyola i francesa.

Al llibre de Jordi Tomàs, fill d'un dels monjos, potser s'hi parla poc de religió perquè l'experiència de Cuixà es va començar a diluir quan arriben les secularitzacions: fins a 5 monjos del grup inicial ho van deixar i altres tres que arribaren més tard. Avui només hi queden dos monjos que arriben als anys setanta: Marco Riva, de Milà, i Rémy Messer, d'Alsàcia, que, com diu l'autor, mantenen amb gran dignitat el monestir i fan que "continui essent un recurs per a l'esperit". Cuixà va ser espai de trobada i refugi, però també va sacsejar moltes consciències. Com la de Joan Anton Benach, crític de teatre de *La Vanguardia*, que hi va després d'una desgràcia familiar, i queda impactat per les paraules del monjo Albert Tomàs: "Crec en Déu, des de que sé que Déu no em serveix".

Aquest diumenge l'Església celebra la Jornada Mundial d'Oraçió per les Vocacions i la Jornada de Vocacions Natives. Avui la comunitat cristiana està cridada a pregar perquè l'Església creixi. L'Església necessita persones compromeses amb l'evangeli, tant a la nostra diòcesi com als territoris de missió. El lema triat és: "Deixa la teva empremta, sigues-ne testimoni". A propòsit d'aquest lema, voldria compartir amb vosaltres un preciós conte.

Una nit, un jove va somiar que anava caminant per la platja amb Déu. Els seus passos deixaven a la sorra dues fileres d'empremtes. Cada trepitjada era un dia de la seva vida. El jove es va girar i, quan va veure que les dues fileres d'empremtes s'estenien al llarg de la platja, va donar gràcies a Déu, que havia caminat sempre al seu costat durant tota la vida.

Era feliç. Tot i això, mentre observava les dues fileres d'empremtes, alguna cosa va passar. El jove va observar que en una part del camí només hi havia una filera de trepitjades. En aquell moment, va recordar

DES DE LA DIÒCESI

Juan José Omella

Cardenal arquebisbe de Barcelona

Deixa la teva empremta

dar un moment difícil de la seva vida en què va sentir que Déu l'havia abandonat. El jove, una mica trist, li va preguntar a Déu per què no era al seu costat quan més ho va necessitar. Llavors, Déu el va mirar amb amor i li va dir: "Aquelles empremtes

no són les teves, sinó les meves. En aquell moment tan dur de la teva vida, jo et portava als meus braços".

Aquesta història ens recorda que hem vingut a aquest món per caminar al costat del Senyor. Ell ens convida a portar la Bona Nova a totes les persones que trobem al llarg del nostre camí, especialment als qui la vida ha deixat a la cuneta. Déu compta amb tots a nosaltres, laics, sacerdots i membres de la vida consagrada, i vol que deixem l'empremta del seu amor al cor de cadascun dels nostres germans. Siguem testimonis joiosos del Regne de Déu fins als confins de la terra (cf. Hch 1,8)

Tal com llegim en aquesta història, Déu no ens deixa mai sols. Sempre ens acompanya. No és casual que aquesta Jornada coincideixi amb la festivitat del Bon Pastor. Al passatge de l'Evangeli que hem llegit avui, Jesús ens diu que som membres del seu ramat. Res no podrà separar-nos mai de l'amor de Déu (cf. Rom 8,39).

La vocació és sempre una resposta a l'amor de Déu. "Ell ens va estimar primer" (1Jn 4,19). La nostra vocació fonamental és la d'estimar i fer el bé a tots. Així ho va

intuir Santa Teresa de Lisieux, quan va descobrir, després d'anys de reflexió, quin podria ser el seu lloc a l'Església: "Al cor de l'Església, que és la meva mare, jo seré l'amor [...] l'amor tanca per si mateix totes les vocacions" (*Manuscrits autobiogràfics, Lisieux 1957*, p. 227).

Tal com ens diu la presentació d'aques-

Déu ens convida a portar la Bona Nova, sobretot a qui la vida ha deixat a la cuneta

ta jornada d'oració, "la vida cristiana és una vida vocacional, en què cada un ha de ser capaç d'enfrontar-se amb si mateix i prendre decisions fonamentals, profundes, que omplinen el cor i l'ànima, que deixin empremta i ens facin testimonis d'un amor més gran". No oblidem que comptem amb l'ajuda del Senyor. Abandonem-nos a les Seves mans!